

Zarządzenie Nr 14/2024
Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Ostrowie Wielkopolskim
z dnia 22 lipca 2024 roku

w sprawie wprowadzenia do stosowania Standardów Ochrony Małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim

Na podstawie § 8 ust. 2 pkt 3 Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim

§ 1

Wprowadzam do stosowania Standardy Ochrony Małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim

§ 2

Tekst jednolity Standardów Ochrony Małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim, stanowi Załącznik do niniejszego Zarządzenia.

§ 3

Wykonanie zarządzenia powierzam Kierownikowi Działu Wsparcia Rodziny.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Ostrowie Wielkopolskim
/-/ Wojciech Rachwalski

Załącznik Nr 1
Do Zarządzenia Nr ...../2024
Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy
Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim
z dnia .....
w sprawie: wprowadzenia Polityki Ochrony
Małoletnich, w tym Standardów Ochrony
Małoletnich w Powiatowym Centrum
Pomocy Rodzinie w Ostrowie
Wielkopolskim

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
w Ostrowie Wielkopolskim

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
Definicja krzywdzenia.....	4
Formy krzywdzenia.....	4
Podstawa prawna.....	8
Rozdział I – Podstawowe terminy.....	9
Rozdział II – Zasady bezpiecznych relacji z małoletnimi.....	10
1. Relacje pracownika PCPR z małoletnimi.....	10
2. Komunikacja z małoletnimi.....	11
3. Kontakt fizyczny z małoletnimi.....	13
4. Kontakty poza godzinami pracy.....	14
5. Bezpieczeństwo online w relacji pracownik-małoletni.....	15
6. Sytuacja dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi/ z niepełnosprawnościami.....	15
7. Bezpieczny dostęp do internetu.....	17
8. Zasady ochrony wizerunku małoletniego	18
Rozdział III – Bezpieczna rekrutacja pracowników PCPR.....	18
Rozdział IV - Zasady i procedura interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego	20
1. Podejrzenie krzywdzenia małoletniego pracownika PCPR.....	20
2. Podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez rodzica zastępczego	21
3. Podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez innego wychowanka.....	22
Rozdział V – Zasady przygotowania pracowników do stosowania standardów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i osoby odpowiedzialne za ten proces.....	22
Rozdział VI – Dokumentowania zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i plan wsparcia po ujawnieniu krzywdzenia.....	23
Rozdział VII– Monitoring i ewaluacja Standardów	24
Rozdział VIII – Informowanie rodziców-opiekunów i małoletnich o Standardach.....	24
Rozdział IX – Kodeks bezpiecznych relacji dziecko – dziecko.....	25
Rozdział X – Przepisy końcowe.....	25

WSTĘP

„Dziecko, które jest źle traktowane, nie przestaje kochać rodziców. Przestaje kochać siebie.”

Jesper Juul

„Wasze dzieci nie są waszymi dziećmi. Są synami i córkami powołanymi do życia przez Życie. Przychodzą przez was, ale nie z was. I choć są z wami, do was nie należą.”

Khalil Gibran

„Dziecko ma prawo być sobą. Ma prawo do popełniania błędów. Ma prawo do posiadania własnego zdania. Ma prawo do szacunku. Nie ma dzieci-są ludzie.”

Janusz Korczak

Dzieci potrzebują wzrastania w bezpiecznym, kochającym i wzmacniającym je otoczeniu. Krzywdzenie i przemoc wobec dziecka przez najbliższe osoby, rodziców lub opiekunów jest jednym z największych zagrożeń dla jego rozwoju i bezpieczeństwa.

Dobro dziecka jest fundamentalną zasadą dla prawa rodzinnego, zaś instytucje są przykładem jej realizacji, dlatego naczelne i niepodważalne są działania podejmowane przez pracowników instytucji dla dobra dziecka, w jego najlepszym interesie oraz jego ochrony. Pracownicy instytucji, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa oraz przepisów wewnętrznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim.

Małoletni pokrzywdzeni stanowią grupę, która wymaga szczególnej ochrony prawnej: „Dzieci powinny być traktowane sprawiedliwie, z troską, wrażliwością i szacunkiem podczas każdego postępowania lub każdej sprawy, przy czym szczególną uwagę należy zwrócić na ich sytuację osobistą, dobre samopoczucie i specjalne potrzeby, przy pełnym poszanowaniu ich integralności fizycznej i psychicznej” (Wytyczne Komitetu Ministrów Rady Europy, 2010).

* * *

1. Definicja krzywdzenia

Według definicji Światowej Organizacji Zdrowia za krzywdzenie dziecka uznaje się **każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej bądź społeczności, które ma szkodliwy wpływ na zdrowie, rozwój fizyczny lub psychospołeczny dziecka.**

2. Formy krzywdzenia

Wyróżniamy formy krzywdzenia:

1. Przemoc fizyczna.
2. Przemoc psychiczna.
3. Wykorzystanie seksualne.
4. Zanedbywanie.
5. Przemoc ekonomiczna.

1. Przemoc fizyczna:

1) Przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową;

2) Formy przemocy fizycznej:

- a. popychanie,
  - b. szarpanie,
  - c. policzkowanie,
  - d. szczypanie,
  - e. kopanie,
  - f. duszenie,
  - g. bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami,
  - h. oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi,
  - i. użycie broni, ostrych narzędzi.
- 3) Zauważalne symptomy przemocy fizycznej:
- a. ślady palców i przedmiotów na ciele dziecka,
  - b. okrągłe punktowe poparzenia,
  - c. opuchlizna, złamania, zwichnięcia,
  - d. skarpetkowe odparzenia,
  - e. siniaki w nietypowych miejscach ciała dziecka, np. okularowe w okolicy oczu.

4) Pośrednio obserwowane zachowania dziecka:

- a. lęk przed rozebraniem się,
- b. lęk przed dotykiem drugiej osoby,
- c. strój nieadekwatny do pory roku i pogody (długie rękawy, kiedy jest ciepło),
- d. nadmierna apatia lub agresja,
- e. noszenie ciemnych okularów, także przy braku słońca.

2. Przemoc psychiczna:

1) chroniczna, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą dorosłą, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania;

2) formy przemocy psychicznej:

- a. niedostępność emocjonalna,
- b. zanedbywanie emocjonalne,
- c. relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
- d. nieodpowiedzialne rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem,
- e. niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy osobą dorosłą a dzieckiem,
- f. agresja słowna, grożenie, lekceważenie, zastraszanie, wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie;

3) objawy przemocy psychicznej:

- a. zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego),
- b. psychosomatyczne (ból jelitowo-żołądkowy, ból i zawroty głowy),
- c. moczenie i zanieczyszczanie się,
- d. ból mięśni, nadmierna potliwość, zaburzenia snu,
- e. brak poczucia pewności siebie, niska samoocena, wycofanie,
- f. depresja, fobie, lęki,
- g. zachowanie destrukcyjne,
- h. kłopoty z kontrolą emocji,
- i. poczucie krzywdy i winy, nieufność do innych,
- j. problemy szkolne, zachowania agresywne w stosunku do innych osób.

3. Wykorzystanie seksualne:

1) włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może się zgodzić w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi, społecznymi. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności i władzy;

2) formy przemocy seksualnej:

a. prezentowanie treści o tematyce pornograficznej,

b. robienie zdjęć lub filmów z udziałem dziecka bez odzieży,

c. komentowanie dziecka w sposób erotyczny,

d. proponowanie relacji intymnych,

e. dotykanie w miejscach intymnych,

f. zmuszanie do oglądania nagości i/lub dotykania przez dziecko, ocieranie, kontakty oralne; 3) konsekwencje przemocy seksualnej:

a. somatyczne: • infekcje dróg moczowo - płciowych bez podłoża organicznego, • urazy zewnętrznych narządów płciowych: zaczerwienienia, otarcia naskórka, bolesność, • urazy około odbytowe i pochwy, • ból przy oddawaniu moczu czy kału, np. krwawe stolce, krwawienie z narządów rodnych, • upławy, • infekcje jamy ustnej, • urazy ciała związane ze stosowaną przemocą fizyczną, • infekcje przenoszone drogą płciową, np. weneryczne, grzybicze, HIV, • niezrozumiałe pojawienie się dolegliwości somatycznych, np. bólów brzucha, głowy, wymiotów, nudności, nietrzymanie kału i moczu, • spadek apetytu, • trudności związane z siedzeniem lub chodzeniem, • ciąża,

b. poznawcze, emocjonalne, behawioralne: • zbytnia erotyzacja dziecka, znajomość charakterystycznych dla osób dorosłych, zachowań seksualnych • prowokacyjne zachowania seksualne zarówno w stosunku do dorosłych, jak i rówieśników, • zachowania masturbacyjne, • erotyczne rysunki lub zabawy dziecka, • zaburzenia snu, lęki nocne, koszmary nocne, • zaburzenia przyjmowania pokarmu, • u małych dzieci zachowania o charakterze regresywnym, takie jak moczenie się, ssanie palca, kiwanie, • izolowanie się, zamykanie się w sobie, • lęki, strach, fobie, nerwice, depresje, przygnębienie, smutek, • lęki związane z daną płcią, np. wobec rodzica danej płci, • zachowania agresywne i/lub autodestrukcyjne, np. próby samobójcze, samobójstwa, • nadpobudliwość ruchowa, • poczucie winy, krzywdy.

4. Zaniedbywanie:

1) chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka;

2) objawy zaniedbania:

a. częsta absencja w szkole lub przedszkolu,

b. wagarowanie,

c. brak przyborów szkolnych,

d. ubiór nieadekwatny do pory roku,

e. niedożywienie,

f. zaniedbanie pod względem higienicznym i zdrowotnym (brudna skóra, rażąco małych rozmiarów odzież, przewlekłe nieleczone choroby, niezżywanie niezbędnych leków, koniecznych badań, zaburzony rozwój fizyczny),

g. pozostawianie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych (zwłaszcza młodsze dzieci),

h. niedbanie o higienę snu i odpoczynku,

i. apatia, bierność.

5. **Przemoc ekonomiczna** – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia w ramach środków dostępnych rodzicom zastępczym, jest to jedna z form zaniedbania.

3. PODSTAWA PRAWNA:

Działając na podstawie art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tj. Dz.U. z 2024 r. poz.560), Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim wprowadza do stosowania „Standardy Ochrony Małoletnich” zwane dalej „Standardami”.

Podstawę prawną dla zapisów dotyczących procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka stanowią:

1. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (przepis art. 572).

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (przepis art. 12 ust. 1).

3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (przepis art. 4 § 2).
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (przepis art. 304).
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (przepis art. 240 § 1).
6. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (przepis art. 75 ust. 2a).

Podstawę prawną dla zapisów dotyczących ochrony wizerunku dziecka stanowią:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).
2. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (przepisy art. 23-24).
3. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (art. 81).

Podstawę prawną dla zapisów dotyczących ochrony danych osobowych stanowią:

1. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Rozdział I

Podstawowe terminy

1. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
2. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentowania dziecka.
3. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest też rodzic zastępczy.
4. Rodzicem zastępczym jest każda osoba powołana do tej roli na podstawie postanowienia właściwego Sądu.
5. Pracownikiem PCPR w Ostrowie Wielkopolskim jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, zlecenia, dzieło, wolontariacie. W dokumencie użycie określenia pracownik PCPR w Ostrowie Wielkopolskim oznacza m.in.: koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego, kierownika DWR, wolontariusza, stażystę i inne osoby zatrudnione przez Dyrektora PCPR w Ostrowie Wielkopolskim.
6. Stażysta to osoba, która została skierowana na staż zawodowy, by zdobyć doświadczenie na określonym stanowisku.
7. Wolontariuszem jest każda osoba posiadająca podpisane z PCPR w Ostrowie Wielkopolskim porozumienie o wolontariacie.
8. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich to wyznaczony przez Dyrektora PCPR w Ostrowie Wielkopolskim pracownik, który jest odpowiedzialny za standardy ochrony dzieci i sprawuje nadzór nad ich realizacją w PCPR w Ostrowie Wielkopolskim.
9. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.
10. Dyrektor PCPR – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim
11. PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim
12. DWR – Dział Wsparcia Rodziny
13. SOM – Standardy Ochrony Małoletnich
14. Standardy – Standardy Ochrony Małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim

Rozdział II

Zasady bezpiecznych relacji z małoletnimi

1. Relacje pracownika PCPR z małoletnimi

- 1) Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel PCPR jest działanie dla dobra małoletnich i w jego interesie. Personel działa wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.
- 2) Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnim obowiązują wszystkich pracowników PCPR.

- 3) Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi **załącznik nr 1** do niniejszych Standardów.
- 4) Pracownik PCPR zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnim i każdorazowo rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich. Pracownicy działają w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania.
- 5) Pracownik PCPR podczas wizyt w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej prowadzi rozmowy indywidualne z dzieckiem po uzyskaniu zgody rodzica zastępczego.
Brak zgody ze strony rodzica zastępczego jest odnotowywany i przekazywany pisemnie do właściwego Sądu.
- 6) Pracownik PCPR nie może:
  - zapraszać wychowanków do domu,
  - zapraszać wychowanków do znajomych w mediach społecznościowych,
  - fotografować i filmować dzieci, chyba, że wymagają tego czynności służbowe i zarówno rodzice zastępczy, dziecko oraz Dyrektor PCPR wyrazili na to zgodę,
  - kontaktować się z dzieckiem z prywatnego maila i numeru telefonu.
- 1.7 . W sytuacji zmiany rodziny zastępczej na inną, wzajemne kontakty rodziców zastępczych w celu przekazania ważnych informacji o dziecku odbywają się na wspólnie zorganizowanym spotkaniu w obecności pracownika PCPR.

2. Komunikacja z małoletnimi

- 1) W komunikacji z małoletnimi należy kierować się następującymi zasadami:
  - zachowywać cierpliwość i szacunek,
  - uważnie słuchać dzieci i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji,
  - nie zawstydzać ich, nie upokarzać, nie lekceważyć i nie obrażać,
  - nie straszyć dziecka oddaniem go do instytucjonalnej pieczy zastępczej, „domu dziecka” czy innej rodziny zastępczej,
  - nie krzyżać na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych osób,
  - nie ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci (obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej),
  - informować dziecko o podejmowanych decyzjach jego dotyczących, z uwzględnieniem jego oczekiwań, w sposób odpowiedni do jego możliwości zrozumienia tematu,
  - szanować prawa dziecka do prywatności, a jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy wyjaśnić mu to najszybciej, jak to możliwe,
  - jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z dzieckiem na osobności można poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy,
  - nie zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny, obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby),
  - zapewnić dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
- 2) W kontaktach z dziećmi należy:
  - doceniać i szanować wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażować i traktować równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd,
  - unikać faworyzowania dzieci,
  - nie nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze, obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę,
  - nie utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych, dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci (**ten zapis dotyczy pracowników PCPR**),
  - nie proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych, energetyków ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci,

– nie przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzących do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. **(dotyczy wyłącznie pracowników PCPR w Ostrowie Wielkopolskim),**

- 3) Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane Dyrektorowi PCPR. W przypadku zauważenia nieodpowiednich zachowań należy reagować stanowczo, ale z wyczuciem w celu zachowania godności osób zainteresowanych.

3. Kontakt fizyczny z małoletnimi

- 1) Fizyczny kontakt z małoletnim możliwy jest tylko jako odpowiedź na realne potrzeby małoletniego w danym momencie, z uwzględnieniem jego wieku, płci, kontekstu kulturowego i sytuacyjnego. Na kontakt fizyczny (np. przytulenie) małoletni zawsze musi wyrazić zgodę.
- 2) Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu – jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Należy kierować się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.
- 3) W kontaktach z dziećmi:
- nie można bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka,
  - nie można dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny,
  - zawsze należy umieć wyjaśnić swoje działania,
  - nie należy angażować się w takie aktywności, jak: łaskotanie **(dotyczy pracowników PCPR)**, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
- 4) Należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- 5) Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Będąc świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze należy poinformować o tym osobę odpowiedzialną i/lub postępować zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
- 6) W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka należy unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety **(dotyczy wyłącznie rodziców zastępczych)**.
- 7) Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdy i wycieczki niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku **(dotyczy wyłącznie pracowników PCPR)**.
- 8) Pracownikowi PCPR bezwzględnie zabrania się:
- a) nawiązywać relacji romantycznych lub seksualnych z małoletnim,
  - b) składać małoletniemu propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniać takich treści,
  - c) proponować małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek (narkotyków, tzw. dopalaczy, energetyków),
  - d) stosować wobec małoletnich przemoc w jakiegokolwiek formie, w tym stosować kar fizycznych, wykorzystywać relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

4. Kontakty poza godzinami pracy (dotyczy wyłącznie pracowników PCPR)

- 1) Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
- 2) Nie należy zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
- 3) Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).

- 4) Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musi o tym zostać poinformowany Dyrektor PCPR, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
- 5) Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

5. Bezpieczeństwo online w relacji pracownik - małoletni

Niezbędna jest świadomość cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także naszych własnych działań w internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których można spotkać wychowanków i rodziców zastępczych, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont.

6. Sytuacja dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi/z niepełnosprawnościami

- 1) Ważne jest monitorowanie pobytu dziecka z niepełnosprawnościami w rodzinie, aby zapewnić mu bezpieczeństwo, odpowiednie warunki rozwoju i skuteczną ochronę jego praw. Proces monitorowania należy przeprowadzać z poszanowaniem praw dziecka i z uwzględnieniem jego najlepszego interesu. W przypadku wykrycia problemów należy podjąć działania naprawcze, takie jak dostarczenie dodatkowego wsparcia, edukacja rodziny czy nawet podjęcie decyzji o umieszczeniu dziecka w instytucji specjalistycznej, jeśli będzie to niezbędne dla jego rozwoju czy utrzymania sprawności.
- 2) Monitorowanie sytuacji dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi/z niepełnosprawnościami w rodzinie powinno obejmować m.in.:
  - zapewnienie podstawowych potrzeb: należy sprawdzić, czy dziecko otrzymuje odpowiednie jedzenie, opiekę zdrowotną, edukację, dostęp do opieki specjalistycznej i wszelkie inne środki niezbędne dla jego właściwego rozwoju,
  - ochronę przed przemocą i zaniedbaniem: należy sprawdzić czy dziecko jest chronione przed wszelkimi formami przemocy fizycznej, emocjonalnej lub seksualnej, oraz czy nie występuje zaniedbanie w zakresie opieki i wsparcia,
  - dostosowanie środowiska: należy upewnić się, że środowisko, w którym żyje dziecko, jest dostosowane do jego potrzeb (obejmuje to dostępność fizyczną, dostosowanie pomieszczeń do specyficznych wymagań dziecka oraz dostępność środków pomocniczych),
  - edukację i rozwój: należy monitorować postępy dziecka w edukacji i rozwoju, zwłaszcza jeśli wymaga ono specjalnych form wsparcia oraz zapewnić dostęp do odpowiednich programów nauczania, terapii i zajęć,
  - wsparcie rodziny: należy monitorować, czy rodzina dziecka otrzymuje odpowiednie wsparcie, zarówno emocjonalne, jak i praktyczne. Jeśli istnieje potrzeba, należy udzielić rodzinie pomocy w radzeniu sobie z wyzwaniami związanymi z opieką nad dzieckiem z niepełnosprawnościami,
  - partycypację dziecka: należy upewnić się, że dziecko ma możliwość wyrażania swoich opinii i uczestniczenia w decyzjach dotyczących jego życia. Ważne jest, aby uwzględniać indywidualne potrzeby i preferencje dziecka,
  - dostęp do świadczeń socjalnych: należy monitorować, czy dziecko i jego rodzina mają dostęp do świadczeń socjalnych i finansowych, które mogą pomóc w pokryciu dodatkowych kosztów związanych z niepełnosprawnością,
  - współpracę z instytucjami społecznymi: dotyczy współpracy z instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę praw dzieci, takimi jak organy pomocy społecznej czy instytucje zajmujące się prawami dziecka,
  - konsultacje z profesjonalistami: monitorowanie postępów dziecka i dostosowanie strategii wsparcia wymaga współpracy z profesjonalistami, takimi jak lekarze, psycholodzy, pedagodzy, nauczyciele specjaliści, terapeuci, rehabilitanci itp.
  - kontakt z dzieckiem: należy regularnie kontaktować się z samym dzieckiem, aby sprawdzić, czy jest szczęśliwe, a jego rozwój jest harmonijny, a także aby zrozumieć jego indywidualne potrzeby i aspiracje.

7. Bezpieczny dostęp do Internetu

- 1) Zasady bezpiecznego korzystania z sieci internet, urządzeń elektronicznych i reagowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia cyberprzemocy powinny obejmować m.in.:
  - wdrażanie i aktualizowanie systemów i oprogramowania zabezpieczających przed dostępem do niewłaściwych treści oraz złośliwym oprogramowaniem, w tym filtrujące treści,
  - systematyczne aktualizowanie swojej wiedzy w zakresie profilaktyki, umiejętności bezpiecznego korzystania z sieci Internet i cyberprzemocy przez rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka,
  - stałą opiekę, nadzór za zgodą opiekunów podczas korzystania małoletnich wychowanków z urządzeń elektronicznych w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka. Szczegółowe zasady korzystania z

urządzeń elektronicznych, w tym telefonów komórkowych powinny zostać ustalone indywidualnie przez rodzica zastępczego oraz dziecko.

2) PCPR umożliwi dla rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka udział w szkoleniach o powyższej tematyce.

3) W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy, rodzice zastępczy niezwłocznie reagują zgłaszając problem swojemu koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej i razem z nim wypełniają *kartę interwencji (Załącznik nr 2)*.

4) Następnie w Planie Pomocy Dziecku, o którym mowa w art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynator rodzinnej pieczy zastępczej planuje działania profilaktyczne uwzględniające pojawiające się problemy związane m.in. z funkcjonowaniem wychowanka w sieci internet i cyberprzemocą.

8. Zasady ochrony wizerunku małoletniego

1) Pracownicy PCPR uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku małoletniego.

2) Pracownikowi PCPR nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie Jednostki bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.

3) Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych opiekuna małoletniego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

4) Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, uliczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

5) W niektórych sytuacjach zgodę na wykorzystanie wizerunku dziecka może wyrazić właściwy sąd rodzinny.

6) Rejestrowanie wizerunków dzieci do prywatnego użytku

W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub widzowie szkolnych wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku, informujemy na początku każdego z tych wydarzeń o tym, że:

- wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców/opiekunów prawnych.

- zdjęcia lub nagrania zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę,

- przed publikacją zdjęć/nagrań online zawsze warto sprawdzić ustawienia prywatności, aby upewnić się, kto będzie mógł uzyskać dostęp do wizerunku dziecka.

Rozdział III

Bezpieczna rekrutacja pracowników PCPR

1. Dyrektor PCPR przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji czy dane tej osoby są zamieszczone w *Rejestrze z dostępem ograniczonym* lub *Rejestrze osób*, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystywaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr;
2. Informacje zwrotne otrzymane z systemu teleinformatycznego pracownik DOA drukuje i składa do części AKT osobowych, związanych z nawiązaniem stosunku pracy. To samo dotyczy Rejestru osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletnich poniżej 15 lat wydała postanowienie o wpisie w Rejestr. Przy czym w przypadku tego drugiego Rejestru wystarczy wydrukować stronę internetową, na której widnieje komunikat że dana osoba nie figuruje w rejestrze.
3. Kandydat do pracy przedkłada informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.
4. Jeżeli kandydat do pracy posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariacie związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.
5. Kierownik DOA pobiera od kandydata oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej;

6. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz, że nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono iż dopuścił się takich czynów zabronionych oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Rozdział IV

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego

1. Pracownicy PCPR posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy PCPR podejmują rozmowę z rodzicami zastępczymi, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Pracownicy PCPR monitorują sytuację i dobrostan dziecka poprzez obserwacje, rozmowy z dzieckiem, rodzicami, innymi pracownikami oraz instytucjami mającymi bezpośredni kontakt z dzieckiem.
4. Pracownicy PCPR znają i stosują zasady bezpiecznych relacji pracownik - dziecko i dziecko - dziecko ustalone w PCPR.
5. Informacje na temat występujących w rodzinie czynników ryzyka krzywdzenia dzieci pracownicy PCPR zgłaszają osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich w PCPR.
6. Każde podejrzenie krzywdzenia dziecka powinno być potraktowane poważnie, gdyż brak reakcji na niepokojące sygnały może doprowadzić do tego, że dzieci nadal będą krzywdzone/wykorzystywane, a w niektórych przypadkach może się nawet przyczynić do śmierci dziecka.

1. Podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez pracownika PCPR

- 1) Rodzic zastępczy, który podejrzewa naruszenie granic bezpiecznych relacji z dzieckiem przez pracownika PCPR zobowiązany jest zgłosić sytuację do osoby odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich lub bezpośrednio do Dyrektora PCPR
- 2) Zgłoszenie, o którym mowa w pkt 1 może przyjąć formę anonimową, ustną lub pisemną.
- 3) Pracownik PCPR który podejrzewa naruszenie granic bezpiecznych relacji z dzieckiem przez innego pracownika PCPR również ma obowiązek zgłosić sytuację do osoby odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich lub bezpośrednio do Dyrektora PCPR.
- 4) Dyrektor PCPR, po uzyskaniu zgłoszenia, przeprowadza z pracownikiem PCPR, wobec którego podejrzewa się negatywne zachowanie wobec dziecka, rozmowę wyjaśniającą - dyscyplinującą i ustala dalsze postępowanie wobec pracownika.
- 5) Dyrektor PCPR decyduje o zasadności zmiany pracownika PCPR dotychczas koordynującego rodzinę zastępczą, w której przebywa dziecko.

2. Podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez rodzica zastępczego

- 1) W przypadku podjęcia przez pracownika PCPR podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek wypełnienia notatki służbowej w postaci „karty interwencji” stanowiącej Załącznik nr 2 Standardów i przekazania jej do Dyrektora PCPR oraz osoby odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich.
- 2) Pracownik PCPR który podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone sporządza wniosek do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
- 3) W przypadkach bardziej skomplikowanych, kiedy nastąpiło podejrzenie naruszenia dobra dziecka, Dyrektor PCPR w celu omówienia zaistniałej sytuacji może powołać Zespół, w skład którego wchodzi m.in. Koordynator Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej/Pedagog, Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Psycholog, Pracownik socjalny.
- 4) Dyrektor PCPR przekazuje rodzicom zastępczym dziecka informację o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego oraz przedstawia plan działania.
- 5) Pracownik PCPR koordynujący rodzinę zastępczą dziecka, sporządza opis sytuacji żłobkowej/przedszkolnej/szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, informacji uzyskanej od nauczycieli/wychowawcy i rodziców zastępczych oraz opracowuje wraz z psychologiem i pedagogiem Plan Wsparcia Małoletniego.
- 6) Plan Wsparcia Małoletniego powinien zawierać wskazania dotyczące:

- podjęcia przez PCPR działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji (Prokuratura lub/i Sąd),
- wsparcia, jakie PCPR zaoferuje dziecku,
- skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba,
- zmiany dotychczasowej pieczy zastępczej, jeżeli dziecko nie czuje się w niej bezpiecznie.

3. Podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez innego wychowanka

- 1) Rodzic zastępczy lub pracownik PCPR, który podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone przez inne dziecko ma obowiązek poinformować o tym pracownika PCPR koordynującego daną rodzinę zastępczą, osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich lub Dyrektora PCPR.
- 2) Pracownik PCPR koordynujący rodzinę zastępczą, w której przebywa dziecko, zobowiązany jest wypełnić „*kartę interwencji*” stanowiącą Załącznik nr 2 Standardów i przekazać ją do Dyrektora PCPR oraz osoby odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich.
- 3) Rozmowa z dzieckiem przeprowadzana jest przez osobę wyznaczoną przez Dyrektora PCPR.
- 4) Pracownik PCPR koordynujący rodzinę zastępczą dziecka, sporządza opis sytuacji na podstawie rozmów z dzieckiem, informacji uzyskanej od nauczycieli/wychowawcy i rodziców zastępczych oraz opracowuje wraz z psychologiem i pedagogiem Plan Wsparcia Małoletniego. Modyfikuje także Plan Pomocy Dziecku.
- 5) Plan Wsparcia Małoletniego powinien zawierać wskazania opisane wcześniej w Rozdziale IV pkt 2 niniejszego rozdziału.

Rozdział V

Zasady przygotowania pracowników do stosowania standardów ochrony małoletnich i osoby odpowiedzialne za ten proces

1. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich przekaze, a następnie omówi Standardy z pracownikami PCPR.
2. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich zobowiązana jest do edukacji pracowników PCPR na tematy związane z profilaktyką krzywdzenia dzieci.
3. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich zobowiązana jest systematycznie uczestniczyć w szkoleniach szeroko związanych z tematyką krzywdzenia dzieci.

Rozdział VI

Dokumentowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i plan wsparcia po ujawnieniu krzywdzenia

1. Dyrektor PCPR wyznacza Osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich, która odpowiada za standardy ochrony małoletnich i za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dzieciom w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim.
2. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich prowadzi rejestr ujawnionych, zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego *załącznik nr 5*.
3. Dokumentowanie zgłoszeń następuje na formularzu „*karta interwencji*” stanowiący Załącznik nr 1 niniejszych Standardów, która przechowywana jest u Osoby odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich.
4. Psycholog i pedagog PCPR wraz z pracownikiem koordynującym rodzinę zastępczą, w której przebywa dziecko są odpowiedzialni za udzielenie wsparcia poprzez realizację Planu Wsparcia Małoletniego.
5. Plan Wsparcia Małoletniego zawiera m.in. wskazania opisane wcześniej w Rozdziale IV pkt 2 niniejszych Standardów.
6. O Planie Wsparcia Małoletniego zostaje poinformowany opiekun prawny dziecka, rodzic zastępczy.

Rozdział VII

Monitoring i ewaluacja standardów

1. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim monitoruje realizację Standardów i reaguje na sygnały jej naruszenia oraz proponuje ich zmiany.
2. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich przeprowadza wśród pracowników PCPR lub/i rodziców zastępczych, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi *Załącznik nr 3,4* do niniejszych Standardów.
3. W ankiecie pracownicy PCPR lub/i rodzice zastępczy mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać ich naruszenia w instytucji.

4. Osoba, o której mowa w pkt 1 niniejszego Rozdziału, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników instytucji ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje Dyrektorowi PCPR
5. Dyrektor PCPR wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom instytucji, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie Standardów.
6. PCPR monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony małoletnich.
7. Przyjęte Standardy Ochrony Małoletnich są weryfikowane raz na 2 lata, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.
8. W ramach weryfikacji Standardów PCPR konsultuje się z dziećmi i ich opiekunami (rodzicami zastępczymi).

Rozdział VIII

Informowanie rodziców – opiekunów i małoletnich o standardach

1. Standardy Ochrony Małoletnich zostają przyjęte w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim Zarządzeniem Dyrektora PCPR w Ostrowie Wielkopolskim, *które każdy pracownik PCPR otrzyma do wiadomości.*
2. Każdy rodzic zastępczy zostanie bezpośrednio poinformowany o Standardach przez pracownika PCPR koordynującego daną rodzinę zastępczą i otrzyma do wiadomości niniejszy dokument.
3. Każdy wychowanek rodzinnej pieczy zastępczej zostanie poinformowany o procedurach zawartych w Standardach i **otrzyma do wiadomości skróconą wersję procedur.**
4. Pozostałe osoby mające kontakt z dziećmi przebywającymi w rodzinie zastępczej zostaną poinformowane o procedurach zawartych w niniejszych Standardach do dnia 15.08.2024 r.
5. Każdy rodzic zastępczy oraz inne osoby mające kontakt z dzieckiem zobowiązane są do podpisania oświadczenia stanowiącego Załącznik nr 1 informujący m.in. o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich w PCPR do dnia 15.08.2024 r.
6. Na stronie PCPR w Ostrowie Wielkopolskim zostanie utworzona specjalna zakładka, na której będą umieszczone informacje związane z procedurami opisanymi w niniejszych Standardach.

Rozdział IX

Kodeks bezpiecznych relacji dziecko – dziecko

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi należy traktować jako pomoc w budowaniu bezpiecznego i wspierającego środowiska między dziećmi oraz promowanie pozytywnych relacji i bezpieczeństwa w grupie. Zasady te zostały opracowane w formie Kodeksu dobrych zachowań, która stanowi *Załącznik nr 6* Standardów.

Rozdział X

Przepisy końcowe

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników PCPR, małoletnich i ich opiekunów. w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników oraz poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej, jak również poinformowanie rodziców zastępczych małoletnich.

*Załącznik nr 1
do Standardów Ochrony Małoletnich
w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
w Ostrowie Wielkopolskim*

.....
Miejscowość, data

**OŚWIADCZENIE O ZNAJOMOSCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH
W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNI**

Ja,.....nr PESEL.....
oświadczam, że zapoznałem/am się ze Standardami Ochrony Małoletnich stosowanych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowie Wielkopolskim z siedzibą przy Al. Słowackiego 1 c, 63 – 400 Ostrów Wielkopolski oraz deklaruję, że będę ich przestrzegać.

.....
podpis

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko dziecka:	
2. Przyczyny interwencji (forma krzywdzenia)	
3. Osoba krzywdząca – stopień pokrewieństwa z dzieckiem	
4. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia	
5. Opis działań podjętych przez pedagoga/psychologa i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej	
6. Spotkania z opiekunami dziecka	
7. Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	<ul style="list-style-type: none"> ○ zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, ○ wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, ○ inny rodzaj interwencji – jaki?
8. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji	
9. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli PCPR uzyskał informacje o wynikach/działania PCPR/działania rodziców	

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW JEDNOSTKI

Lp.		TAK	NIE
1	Czy znasz standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w PCPR, w której pracujesz?		
2	Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
3	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad określonych w Standardach oraz w pozostałych regulaminach i procedurach przez innego pracownika? Jeśli tak, to napisz jakie zasady zostały określone.		
4	Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia małoletniego? Jeśli tak, to opisz sposób reagowania.		
5	Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem? (odpowieź opisowa)		

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA MAŁOLETNIICH

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	TAK	NIE
1	Czy znasz standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w PCPR ?		
2	Czy w sytuacji doświadczenia przemocy, krzywdy wiesz do kogo możesz się zwrócić aby uzyskać pomoc?		
3	Czy byłeś/ byłaś świadkiem gdy stosowano agresję/przemoc wobec kogoś innego? (jeżeli tak, opisz jak zareagowałeś/zareagowałaś)		

**REJESTR ZDARZEŃ PODEJRZENIA KRZYWDZENIA
LUB KRZYWDZENIA MAŁOLETNI**

Lp.	Imię i nazwisko małoletniego	Data i miejsce interwencji, osoba interweniująca	Rodzaj krzywdzenia , osoba krzywdząca lub podejrzana o krzywdzenie małoletniego	Zastosowane procedury i formy pomocy małoletniemu	Powiadomione osoby, instytucje, organy zewnętrzne	Uwagi	Podpis dyrektora PCPR
1							
2							
3							

Kodeks dobrych zachowań

- ✓ Bądź dla każdego miły i koleżeński.
- ✓ Szanuj innych, niezależnie od tego, jak się różnicie.
- ✓ Nie obrażaj innych dzieci, nie śmiej się z nich.
- ✓ Nie bij innych, nie popychaj.
- ✓ Wypowiadaj się kulturalnie, nie używaj brzydkich słów, nie przeklinaj.
- ✓ Pamiętaj, że możesz nie uczestniczyć w zabawie, w której boisz się lub źle się czujesz.
- ✓ Pamiętaj, że inni mogą nie mieć ochoty na to, żeby ich dotykać czy przytulać
- ✓ Zawsze pytaj, czy możesz tak robić. Nie złość się, jeśli ktoś odmówi. Ty także masz prawo odmówić.
- ✓ Nie utrwalaj wizerunku innych dzieci poprzez nagrywanie (również fonii) i fotografowanie bez uzyskania zgody i w sytuacjach intymnych, mogących zawstydzić.
- ✓ Znajdź wśród rówieśników kolegę lub koleżankę. Troszczcie się o siebie.
- ✓ Mów głośno i odważnie, gdy ktoś robi coś, co jest dla Ciebie nieprzyjemne.
- ✓ Stań w obronie kogoś, komu dzieje się krzywda, o ile sam czujesz się bezpiecznie.
- ✓ Powiedz swojemu zaufanemu dorosłemu o tym, że komuś dzieje się krzywda.
- ✓ Gdy ktoś dorosły chce z Tobą rozmawiać, masz prawo poprosić, by był z Wami jeszcze inny dorosły lub żebyście rozmawiali w takim miejscu, w którym widzą Was inni.